

Aan de raad van de gemeente Olst-Wijhe.

Raadsvergadering d.d.	23 mei 2016
Agendapunt	12
Voorstelnummer	2016/
Opiniërend besproken d.d.	n.v.t.
<i>Portefeuillehouder</i>	wethouder H.G. Engberink
Kenmerk	16.014554 * *
Datum B&W-besluit	3 mei 2016
Onderwerp	Voorstel tot het vaststellen van de Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Olst-Wijhe

INLEIDING

Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet Taaleis ingevoerd in de Participatiewet. Het doel van de Wet Taaleis is het vergroten van de participatiekansen op de arbeidsmarkt. De regering vindt de beheersing van de Nederlandse taal een zeer belangrijk element voor het kunnen participeren in de samenleving en het inzetbaar zijn en blijven op de arbeidsmarkt. De Wet Taaleis introduceert een verplichting voor bijstandsgerechtigden om de Nederlandse taal te beheersen. Gemeenten dienen uitvoering te geven aan de Wet Taaleis. Als gevolg van deze wet moeten beleidsregels (door ons college) en de gewijzigde afstemmingsverordening (door uw raad) worden vastgesteld. In de Notitie Wet Taaleis Participatiewet gemeente Olst-Wijhe wordt aangegeven op welke manier ons college invulling gaat geven aan de Wet Taaleis.

BEOOGD RESULTAAT

Het vaststellen van de afstemmingsverordening Participatiewet IOAW en IOAZ Olst-Wijhe.

KADER

De Participatiewet introduceert een nieuwe bepaling in de Participatiewet (namelijk artikel 18b).

ARGUMENTEN

De Wet Taaleis introduceert een nieuwe bepaling: artikel 18b Participatiewet. Dit artikel bevat een inspanningsverplichting voor belanghebbende om de Nederlandse taal te beheersen, voor zover dit noodzakelijk is voor het naar vermogen verkrijgen, aanvaarden en het behouden van algemeen geaccepteerde arbeid. Hierbij gaat het dan om beheersing van de Nederlandse taal op minimaal het referentieniveau 1F. Dit niveau komt ongeveer overeen met het taalniveau van de basisschool groep acht. Als een belanghebbende niet voldoet aan deze inspanningsverplichting verlaagt ons college de bijstand. De Wet Taaleis is van toepassing op alle belanghebbenden waarvoor de arbeidsverplichting geldt. Voor personen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt en personen die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn, geldt geen arbeidsverplichting en gaat de taaleis dan ook niet gelden. De Wet Taaleis is op 1 januari 2016 in werking getreden voor belanghebbenden die vanaf die datum recht op bijstand hebben. Voor het zittend bestand geldt overgangsrecht, voor hen is de taaleis per 1 juli 2016 van toepassing.

Een belanghebbende kan het beheersen van de Nederlandse taal aantonen door:

- Te bewijzen dat hij gedurende acht jaar Nederlandstalig onderwijs heeft gevolgd;
- Een diploma inburgering;
- Een ander document waaruit blijkt dat hij de Nederlandse taal beheerst, bijvoorbeeld een MBO diploma.

Als een belanghebbende er niet in slaagt om aan te tonen dat hij de Nederlandse taal op referentieniveau 1F beheerst, wordt hem uiterlijk binnen een termijn van acht weken na ontvangst van de aanvraag om bijstand een toets afgenomen.

Deze toets moet voldoen aan artikel 18 b lid 8 Participatiewet en aan het Besluit taaltoets Participatiewet.

Voor de inkoop van de Taaltoets wordt samengewerkt met de gemeente Deventer en Inkoop DOWR. Er zijn drie partijen uitgenodigd om een offerte uit te brengen. Deze procedure loopt op het moment van schrijven nog.

De Wet Taaleis voorziet niet in de situatie dat een belanghebbende niet verschijnt bij de taaltoets. Als een belanghebbende weigert medewerking te verlenen aan de taaltoets, is er sprake van schending van de medewerkingsverplichting (artikel 17 lid 2 Participatiewet). In die gevallen moet de bijstand worden verlaagd met toepassing van artikel 18 lid 2 participatiewet, de bijstand wordt afgestemd.

Dit vereist dat in de afstemmingsverordening hiervoor een grondslag moet worden opgenomen. Het ligt voor de hand hierbij dezelfde verlagingsystematiek te hanteren die aansluit bij het verlagingstelsel van artikel 18b Participatiewet. Namelijk:

- Bij de eerste keer niet verschijnen bij het afnemen van de taaltoets, een verlaging van 20% gedurende één maand;
- Bij de twee keer niet verschijnen bij het afnemen van de taaltoets, een verlaging van 40% gedurende één maand;
- Bij de derde keer of vaker niet verschijnen bij het afnemen van de taaltoets, een verlaging van 100% gedurende één maand.

Hiervoor wordt gekozen omdat als het (stelselmatig) niet verschijnen op de taaltoets gunstiger wordt afgestemd dan het niet voldoen aan de Wet Taaleis en de daaraan verbonden inspanningsverplichting, dit onbedoeld een stimulans kan vormen om het objectief vaststellen van de taalvaardigheid en daarmee de toepassing van de Wet Taaleis te frustreren.

Hierbij wordt nog opgemerkt dat de klant vooraf mondeling of schriftelijk wordt geïnformeerd dat hij een taaltoets moet afleggen. Hiervoor wordt hij aangemeld bij de uitvoerder van de taaltoetsen, deze zal belanghebbende hiervoor uitnodigen. Bij de beoordeling van de offerte wordt ook gekeken naar de wijze waarop belanghebbende wordt uitgenodigd. De uitvoerder kan er voor kiezen belanghebbende vaker dan een keer een herinnering te sturen. Pas bij de eerste keer terugmelden door de uitvoerder naar de gemeente, de klant is niet verschenen voor de taaltoets, wordt de procedure voor het afstemmen opgestart. Overigens wordt hierbij altijd belanghebbende in de gelegenheid gesteld zijn verhaal te doen en wordt gekeken naar de ernst van het feit, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van persoon en gezin.

Aan de huidige afstemmingsverordening worden aan artikel 14 de leden 2 tot en met 4 toegevoegd. De overige bepalingen blijven ongewijzigd. Omwille van de duidelijkheid in de uitvoering is er voor gekozen de bestaande afstemmingsverordening in te trekken en de nieuwe verordening vast te (laten) stellen.

Als uit de toets blijkt dat belanghebbende niet voldoet aan het vereiste taalniveau 1F geldt er een inspanningsverplichting: belanghebbende krijgt de verplichting om zich voldoende in te spannen om de Nederlandse taal op referentieniveau 1F te gaan beheersen. Er wordt aangesloten bij de individuele re-integratietrajecten. Samen met belanghebbende en de (werk) consulent wordt een plan van aanpak opgesteld gebaseerd op de individuele situatie. Het in te zetten traject wordt vastgelegd in een trajectplan. Dit plan kan tevens dienen als bereidverklaring.

De Wet Taaleis schrijft niet voor op welke wijze moet worden gewerkt aan het vergroten van de taalvaardigheid. Dit hoeft niet per se via een formele of dure cursus. Hierbij kan ook gedacht worden aan de mogelijkheden van zelfstudie, digitale leermiddelen of een taalmaatje. In onze gemeente kan belanghebbende zich melden bij het Taalpunt. Ook kan er taalles worden gevolgd op grond van de Wet Educatie beroepsonderwijs (WEB). Maar ook kan er worden gedacht aan het volgen van een werkervaringstraject met als neven doel het vergroten van de taalvaardigheid.

De middelen die we kunnen inzetten zijn beperkt en we willen geen verkeerde verwachtingen wekken. Daar waar mensen in staat worden geacht kunnen worden om door zelfstudie hun taalniveau te verhogen, willen we dit aanmoedigen. Ook zullen we vooral inzetten op het informeel leren, bijvoorbeeld via het Taalpunt. Daar waar we verwachten dat zelfstudie geen effectief middel is, willen we beperkte middelen voor de Volwasseneneducatie inzetten. Voor de inzet van het Participatiebudget geldt het Beleidskader Participatiewet 2015-2018.

De Wet Taaleis is een wettelijke verplichting die alle gemeenten moeten gaan uitvoeren. De wet schrijft veelal voor hoe een en ander uitgevoerd moet worden. Deze wet is vooral een bureaucratische wet. Het voldoen aan de Wet Taaleis zegt niets over het voldoende beheersen van de Nederlandse taal voor het verkrijgen, aanvaarden en behouden van algemeen geaccepteerde arbeid. Om deze reden wordt voorgesteld om de Wet taaltoets, uiteraard, wel uit te voeren, maar daarbij meer aan te sluiten bij de individuele re-integratietrajecten. Samen met belanghebbende wordt een plan van aanpak opgesteld. In dit individuele plan, waarbij dus maatwerk kan worden geboden, wordt opgenomen wat nodig is voor belanghebbende om de Nederlandse taal te leren en de persoon zal in het plan verklaren deze activiteiten

te gaan ondernemen. Op deze wijze kan ook beter gevolgd worden hoe de voortgang gaat, zonder dat direct toetsen afgenomen moeten worden.

DRAAGVLAK

Op 11 april 2016 zijn de stukken aan de Cliëntenraad WWB gestuurd. Dit heeft tot een reactie van de Cliëntenraad WWB geleid die inclusief de volledige reactie van ons als bijlage is bijgevoegd. De nota is tijdens de vergadering van de Cliëntenraad WWB op 25 april 2016 mondeling toegelicht en de vragen zoals gesteld in hun advies zijn doorgenomen en beantwoord. Overigens heeft de Cliëntenraad geen opmerkingen gemaakt over de Wet Taaleis.

De Cliëntenraad merkt op dat het in de afstemmingsverordening alleen gaat over de boetes die de gemeente kan opleggen. Het gaat niet over de plichten van de gemeente. Daarbij stelt de Cliëntenraad WWB dat de gemeente in alle gevallen rekening moet worden gehouden met de beslagvrije voet. Ook wordt opgemerkt dat de gemeente verplicht is de cliënt te horen, waarom deze niet is verschenen of heeft verzaakt. Tot slot stelt zij dat de gemeente verplicht is om de cliënt begeleiding aan te bieden.

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

De kosten voor het afnemen van de taaltoetsen moeten uit het Participatiebudget worden betaald. De kosten van taaltrajecten moeten eveneens worden betaald uit het Participatiebudget. Op dit moment wordt er vanuit gegaan dat de kosten kunnen worden opgevangen binnen de begroting van het Participatiebudget.

AANPAK/UITVOERING

Na vaststelling van de Afstemmingsverordening Participatiewet en de beleidsregels Wet Taaleis kan worden gestart met de uitvoering van de Wet Taaleis. Op dit moment wordt gewerkt aan een screening van het bestaande klantenbestand. De informatie wordt zoveel mogelijk uit de al bestaande (klant)volgsystemen gehaald. De restgroep die over blijft zal door het Team Werk, Inkomen en Zorg moeten worden uitgenodigd om in een persoonlijk gesprek vast te stellen of belanghebbende voldoet aan de Taaleis. Dit wordt opgepakt zodra de beleidsregels en afstemmingsverordening zijn vastgesteld. De taaltoets voor deze groep kan niet eerder worden afgenomen dan na 1 juli 2016. Dit op grond van het geldende overgangsrecht.

Voor de groep nieuwe klanten die in de periode tussen 1 januari 2016 en 1 juli 2016 een uitkering zijn gaan ontvangen geldt dat deze worden meegenomen in de hierboven genoemde screening. Als blijkt dat voor hen de Wet Taaleis (mogelijk) geldt wordt deze groep met voorrang uitgenodigd.

De Afstemmingsverordening en de beleidsregels worden gepubliceerd in het gemeenteblad.

VOORSTEL

Wij stellen u voor

1. de Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Olst-Wijhe 2016 vast te stellen;
2. de oude Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Olst-Wijhe met ingang van 1 juli 2016 in te trekken.

Burgemeester en wethouders van Olst-Wijhe
de secretaris de burgemeester

drs. D.L.W. (Dries) Zielhuis A.G.J. (Ton) Strien

<p><i>Informatie in te winnen bij:</i> Henrike Reinders Doorkiesnummer: 0570-568149</p>

Nr.	2016/
Onderwerp	Besluit tot het vaststellen van de Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Olst-Wijhe 2016

De raad van de gemeente Olst-Wijhe;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 3 mei 2016, nr. 2016/;

gelet op artikel 8, eerste lid, aanhef en onderdeel a en e en artikel 18 b van de Participatiewet, artikel 35 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en artikel 35 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;

besluit:

1. de Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Olst-Wijhe 2016 vast te stellen;
2. de oude Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Olst-Wijhe met ingang van 1 juli 2016 in te trekken.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering d.d.
De raad voornoemd,
de griffier

de voorzitter

B.A. (Bart) Duursema

A.G.J. (Ton) Strien